

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **N. Ch. T.**, zast. Mgr. Tomášem Císařem, advokátem se sídlem Vyšehradská 415/9, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 7. 2024, č. j. OAM-545/ZA-ZA11-HA13-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2024, č. j. 19 Az 33/2024-40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení výše napadeného rozhodnutí, kterým žalovaný zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany dle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), z důvodu nepřípustnosti žádosti dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

[2] Městský soud žalobu výše nadepsaným usnesením odmítl jako opožděnou. Shledal, že napadené rozhodnutí nabylo právní moci dne 23. 8. 2024, jelikož bylo v tento den žalobci doručeno v souladu s § 24a odst. 2 zákona o azylu. Žalobce byl na tento den předvolán k převzetí rozhodnutí, avšak k převzetí se nedostavil. Lhůta pro podání žaloby dle § 32 odst. 1 písm. a) bodu 2. zákona o azylu marně uplynula dne 9. 9. 2024, žaloba však byla podána až dne 18. 11. 2024. Na daném závěru dle městského soudu nic nemění skutečnost, že žalobce dne 14. 8. 2024 utrpěl úraz hrudníku, dne 21. 8. 2024 při kontrole na chirurgické klinice mu bylo zjištěno zlomení žebra a byl mu doporučen šetrící režim. Městský soud nepovažoval telefonickou omluvu, kterou dle výpisu hovorů z telefonu učinila družka žalobce dne 26. a 28. 8. 2024 na číslo pracoviště odboru azylové a migrační politiky, za bezodkladnou, jelikož byla učiněna až po termínu plánovaného úkonu převzetí rozhodnutí a bylo v možnostech žalobce omluvit se ještě před stanoveným termínem. Žalobce sice poukazoval na snížení své mobility, nicméně nevysvětlil, co mu bránilo omluvit se

žalovanému, resp. odboru azylové a migrační politiky, alespoň telefonicky. Družka žalobce nebyla účastníkem řízení o udělení mezinárodní ochrany, ani nebyla zplnomocněna k jednání za žalobce ve správním řízení. Sám žalobce žalovanému nedoložil žádnou lékařskou zprávu, která by jeho tvrzený zdravotní stav prokazovala, ani jinou akceptovatelnou formu omluvy. Učinil tak až s podáním žaloby. Městský soud nesouhlasil s tvrzením žalobce, že právní moc napadeného rozhodnutí nastala až dne 1. 11. 2024 při nahlížení do spisu právním zástupcem.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému usnesení kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), na základě kterých požaduje napadené usnesení zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatel obsáhle brojí proti posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu jako nepřipustné. Při podání žádosti stěžovatel nebyl dotazován na nové skutečnosti, nebyl žádným způsobem poučen, otázky byly položeny nejasně a zavádějícím způsobem. Napadené rozhodnutí stěžovatel považuje za nezákonné a nepřezkoumatelné. Nepřezkoumatelné je taktéž napadené usnesení, jelikož městský soud nevypořádal veškeré žalobní námitky týkající se zejména rozporu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

[5] Ve druhé části kasační stížnosti stěžovatel nesouhlasí s posouzením opožděnosti žaloby. Dle stěžovatele bylo vyznačení doložky právní moci dnem 23. 8. 2024 u napadeného rozhodnutí nezákonné, jelikož se s napadeným rozhodnutím seznámil až dne 1. 11. 2024. Stěžovatel se pokoušel být ve věci aktivní, jeho omluva byla tlumočena a zakládala se na základě omluvitelných a prokazatelných důvodů. Stěžovatel trvá na svém výsledku a své družky, kterými by prokázal, že ho družka chtěla omluvit, avšak nebyla poučena o dalším postupu, jelikož o tvrzených hovorech nebyl vyhotoven úřední záznam. Žalovaný měl účast v původním termínu převzetí napadeného rozhodnutí omluvit a stanovit náhradní termín, v nejhorším případě měl napadené rozhodnutí stěžovateli předat v den odebrání azylového průkazu.

[6] Městský soud dle stěžovatele otázku řádné omluvy posoudil nesprávně, jelikož jeho závěry o parametrech řádné omluvy vyplývající z odborné komentářové literatury pomíjí neočekávanost dané situace a přehlíží skutečnost, že stěžovatel, ale i jeho družka jsou cizinci, kteří se ve správním právu a komentářové literatuře neorientují. Městský soud zároveň pomíjí deficit v postupu žalovaného a zanedbání poučovací povinnosti. Stěžovatel mohl být sice důslednější, nicméně podobné nedostatky při jednání s účastníky správního řízení mohou běžně nastat. Městský soud měl porovnat intenzitu pochybení stěžovatele a žalovaného. Stěžovatel má za to, že v daný čas vyvinul maximální úsilí, aby svoji nepřítomnost omluvil, a nic žalovanému nebránilo mu rozhodnutí z těchto důvodů předat později.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry městského soudu a navrhl kasační stížnost zamítnout. Žalovaný poukázal na to, že podstatná část kasační

pokračování

argumentace se obsahově shoduje se žalobními námitkami, přičemž odkázal na své vyjádření k žalobě. Stěžovatel dle žalovaného zanedbal své procesní povinnosti ve správním řízení a to mělo za důsledek nabytí právní moci napadeného rozhodnutí a následné podání opožděné žaloby. Stěžovatel řešil situaci nelegálního pobytu podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany, která však nesupluje úpravu pobytového oprávnění.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[9] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti s ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. Kasační stížnost je oprávněným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Kasační námitky proto musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat rozhodnutí krajského soudu. Námitky, které nesplňují náležitosti kasačního bodu, neboť nereagují na rozhodovací důvody krajského soudu, jsou nepřipustné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. (srov. rozsudky NSS ze dne 31. 3. 2021, č. j. 8 Azs 299/2020-41, odst. [16], nebo ze dne 22. 2. 2023, č. j. 9 As 44/2021-50, odst. [13], a v nich citovanou judikaturu). Kasační stížnost, která beze změny opakuje žalobní tvrzení, neobsahuje důvody podle § 103 s. ř. s., a proto bude jako nepřipustná odmítnuta dle § 104 odst. 4 s. ř. s. (srov. usnesení NSS ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS, odst. [12]).

[10] V nyní projednávané věci kasační soud zjistil, že odůvodnění kasační stížnosti se v podstatné části shoduje s obsahem žaloby podané před městským soudem. Konkrétně se jedná o odstavce 14 až 23, 25 až 31, 34 až 35, 36 s výjimkou vět „*Ani jeden ze shora uvedených důkazů nebyl řádně proveden a žalobce na jejich provedení trvá i nadále*“; „*V podstatě mu nebyl řádně sdělen důvod takového postupu správního orgánu. Ani o tomto bezesporu ústním jednání nebyl sepsán řádný úřední záznam.*“ a odstavec 37 s výjimkou části věty „*jeho neúčast v původním termínu převzetí rozhodnutí měla být omluvena z objektivních důvodů a měl být stanoven náhradní termín k předání rozhodnutí.*“ a posledních dvou vět v tomto odstavci. Toto odůvodnění se shoduje s argumentací v odstavcích 3, 4, 18 až 34 žaloby na č. l. 1 až 5 spisu městského soudu. V souladu s výše citovanou judikaturou je v tomto rozsahu kasační stížnost nepřipustná dle § 104 odst. 4 s. ř. s., jelikož neobsahuje důvody dle § 103 s. ř. s.

[11] Ve vztahu k projednatelné části kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud předně zabýval její přijatelností ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně převyšuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.). K obsahu neurčitěho právního pojmu přesah vlastních zájmů stěžovatele Nejvyšší správní soud odkazuje na usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, dle kterého se o přijatelnou kasační stížnost může jednat v typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[12] V nyní projednávané věci stěžovatel nikterak nevymezuje důvody přijatelnosti své kasační stížnosti a ani Nejvyšší správní soud je neshledal. Kasační stížnost se nedotýká právních otázek, které dosud nebyly judikaturou NSS řešeny nebo jsou řešeny rozdílně, není dána potřeba učinit judikatorní odklon a kasační soud neshledal v napadeném rozsudku zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[13] Jelikož stěžovatel v kasační stížnosti označil kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s., zdejší soud připomíná, že je-li napadeno usnesení krajského (městského) soudu o odmítnutí návrhu, lze uplatnit jen důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Ostatní důvody podřaditelné pod § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. totiž důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. konzumuje (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS, obdobně novější ze dne 19. 1. 2023, č. j. 7 As 279/2022-36, odst. [12] a tam citovanou judikaturu).

[14] Kasační soud se dále zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného usnesení, kterou stěžovatel spatřuje v tom, že městský soud věcně neposoudil závěry o nepřípustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany a nevypořádal se s veškerými žalobními námitkami. Ke konkrétnímu obsahu pojmu nepřezkoumatelnosti srov. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, nebo ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008-136, č. 1795/2009 Sb. NSS. Nejvyšší správní soud konstatuje, že zejména ve světle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, č. 1773/2009 Sb. NSS, napadené usnesení netrpí vadou nepřezkoumatelnosti.

[15] Nejvyšší správní soud uvádí, že posouzení omluvy ve správním řízení městským soudem odpovídá podmínkám řádné omluvy definovaným v rozsudku zdejšího soudu ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 As 25/2013-23. Kasační soud souhlasí se závěry městského soudu uvedenými v bodě 25. až 29. napadeného usnesení, že stěžovateli nic nebránilo omluvit se z převzetí rozhodnutí před termínem uskutečnění tohoto úkonu, a to alespoň telefonicky, a dále s tvrzením, že stěžovatel logicky nevysvětlil, proč se žalovanému v předstihu sám neomluvil a zda žalovanému doložil lékařské zprávy (dále k povinnosti tvrzení a prokázání důvodnosti a bezodkladnosti omluvy viz rozsudek NSS ze dne 27. 1. 2015, č. j. 6 As 215/2014-25). Tyto závěry výslovně stěžovatel v kasační stížnosti nevyvrací. Uvedené závěry nemůže vyvrátit ani skutečnost, že družka stěžovatele žalovanému ve dnech 26. a 28. 8. 2024 telefonovala, jelikož k telefonátu došlo až po uplynutí termínu konání úkonu, družka nebyla zplnomocněná k jednání za stěžovatele ve správním řízení a řádně nedoložila důvody, pro které se stěžovatel k převzetí nemohl dostavit. Z důvodu dostatku podkladů pro vydání rozhodnutí Nejvyšší správní soud neprovedl výslech stěžovatele a jeho družky.

[16] Stěžovatel v kasační stížnosti pouze přenáší zodpovědnost za své jednání na žalovaného, který ho dle něj měl poučit o postupu v případě nepřevzetí napadeného rozhodnutí. S tímto tvrzením se Nejvyšší správní soud neztotožňuje, jelikož z obsahu správního spisu vyplývá, že stěžovatel byl předvolán ze dne 26. 7. 2024, doručeným dne 6. 8. 2024 (viz doručenko na č. l. 40 správního spisu), předvolán k převzetí napadeného rozhodnutí na den 23. 8. 2024 (viz předvolání na č. l. 39 správního spisu). Toto předvolání

pokračování

splňuje všechny povinné náležitosti stanovené v § 59 větě druhé zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Uvedené nevyvrací ani skutečnost, že se v případě stěžovatele a jeho družky jedná o cizince, kteří se ve správním právu neorientují. Stěžovatel byl dopisem k předvolání srozumitelně, ve vietnamském jazyce, poučen o následcích v případě nedostavení se k převzetí napadeného rozhodnutí. Současně ze zákonné úpravy nevyplývá povinnost správních orgánů poučovat o možnosti omluvy z těchto úkonů (shodně také rozsudek NSS ze dne 13. 6. 2024, č. j. 3 Azs 164/2023-45, odst. [30]), ani povinnost vyrozumět účastníky o neakceptaci omluvy (rozsudky NSS ze dne 24. 7. 2014, č. j. 4 As 128/2014-26, odst. [19], nebo ze dne 11. 6. 2020, č. j. 9 As 90/2020-30, odst. [16]).

[17] Nejvyšší správní soud uzavírá, že městský soud se v napadeném usnesení pečlivě zabýval zdravotním stavem stěžovatele a jeho případným vlivem na možnost stěžovatele řádně se omluvit a také vzal v potaz to, že stěžovatel je cizincem (viz bod 17., 25. až 29. napadeného usnesení). Dle kasačního soudu skutečnost, že stěžovatel je cizincem neorientujícím se ve správním právu, jej neopravňuje k tomu, aby ignoroval základní zákonem stanovené povinnosti ve správním řízení, se kterými byl dostatečně seznámen. Posouzení právní moci napadeného rozhodnutí a opožděnosti podané žaloby v napadeném usnesení je tedy správné.

[18] Stěžovatel spolu s kasační stížností podal návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud rozhodl ve věci samé bez zbytečného odkladu poté, co provedl všechny nezbytné procesní úkony. Z tohoto důvodu nerozhodoval samostatně o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s., neboť ke všem stěžovatelem vznášeným otázkám existuje ustálená a jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu, kterou městský soud na projednávanou věc aplikoval korektně.

[20] O náhradě nákladů řízení ve vztahu k účastníkům řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. podle úspěchu ve věci. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. ledna 2025

JUDr. Radan Malík
předseda senátu